

VRIENDENLOTERIJ EN
HET CONCERTGEBOUW

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

luister
relax
geniet

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | kabel | classic.nl

VRIENDENLOTERIJ
ZOMER
CONCERTEN

Vrijdag 26 juli 2024

Grote Zaal 20.00 uur

Turkish National Youth Philharmonic Orchestra
Cem Mansur, dirigent
Ege Gür, dirigent*
Daniel Ciobanu, piano

Hector Berlioz 1803-1869

uit 'Roméo et Juliette', op. 17 'Symphonie dramatique' (1839)
Akte 2, deel 2: Roméo seul - Tristesse - Grande fête chez Capulet

Serge Rachmaninoff 1873-1943

Rapsodie op een thema van Paganini, op. 43 (1934)

PAUZE

***Ege Gür 1998**

The Image of the Invisible (2023; wereldpremière)

Sergej Prokofjev 1891-1953

Selectie uit Suite nr. 1 en 2 uit 'Romeo en Julia', op. 64bis en op. 64ter (1936)

Montagues en Capulets

De jonge Julia

Menuet (de aankomst van de gasten)

Maskers

Romeo en Julia voor het afscheid

Dans van de leliemeisjes

Romeo bij Julia's graf

Dit concert is mede mogelijk gemaakt door Sabancı Foundation.

ZOMERCONCERTEN.NL

HET
CONCERT
GEBOUW

TOELICHTING

Voor de Franse romanticus Hector Berlioz was er niks buitenlands of exotisch aan Shakespeares *Romeo en Julia*. Hij wist zelf precies hoe ongelukkige liefde voelde, en zeker nadat hij verkikkerd raakte op een onbereikbare Engelse Shakespeare-actrice. Berlioz was een typische negentiende-eeuwse hemelbestormer, immer verlangend naar het onhaalbare. Veel van zijn bijna megalomane muziekprojecten mislukten. Volgens sommige critici was hij gestoord, maar de koorsymfonie *Roméo et Juliette* werd een succes. Het tweede deel uit de tweede akte portretteert een bedroefde Romeo, verliefd op een meisje uit een 'foute' familie die verderop feestviert. Hoe kan hij haar ooit bereiken?

Rapsodie op een thema van Paganini

Componisten borduren vaak voort op bestaande melodietjes. De Russische romanticus Serge Rachmaninoff ontfermde zich in zijn *Rapsodie*, op. 43 voor piano en orkest over een deuntje van de violist Nicolò Paganini. Die melodie was ook al door anderen 'gecoverd', maar niemand deed het zo effectief als Rachmaninoff. Het oorspronkelijke thema is puntig en springerig als een kinderliedje. Bij Rachmaninoff verandert het voortdurend van gedaante: het klinkt afwisselend sierlijk, statig, dromerig, streng en feestelijk. Vaak herken je het thema nauwelijks nog en hoor je bovenal Rachmaninoffs eigen smeulige componeerstijl.

In memoriam

Heel Turkije raakte getraumatiseerd door de aardbeving van 2023. Componist Ege Gür reageerde erop met *The Image of the Invisible*, een in memoriam voor de slachtoffers. Het is tevens een waarschuwing. Want, zegt Gür, 'altijd weer blijkt dat rampen voorkomen

hadden kunnen worden. Degenen die onze toekomst bepalen weten dat, maar ze ontkennen het gevaar.' Gür zelf dirigeert vandaag de wereldpremière van het werk, dat hij componeerde op verzoek van dirigent Cem Mansur en het Turkish National Youth Philharmonic Orchestra.

Romeo en Julia

Ook Russische componisten lieten zich inspireren door het tragische liefdesverhaal van *Romeo en Julia*. Daartoe behoorde wonderlijk genoeg ook Sergej Prokofjev, die juist als anti-romanticus bekendstond; hij kon welzeker sierlijke dansmuziek schrijven, maar schokte het publiek ook herhaaldelijk met woeste 'machinemuziek'. Die onvoorspelbaarheid kwam hem van pas in dit ballet vol stemmingswisselingen. In het verhaal, gesitueerd in het vijftiende-eeuwse Italië, kunnen twee jonge geliefden zich niet verenigen omdat hun beider families elkaar naar het leven staan. Prokofjev schildert de setting met oude Italiaanse dansen, waaronder het gemaskerd bal waar Romeo stiekem binnenglipt om Julia te ontmoeten. Hij voegde ook een 'Antilliaanse dans' toe om de macht en rijkdom van Julia's familie te illustreren. De twee rivaliserende families – Montagues en Capulets – worden geportretteerd met grimmige klanken; de jonge Julia is afwisselend darter en dromerig; en de geheime ontmoeting van het liefdespaar klinkt zowel gepassioneerd als onheilszwanger. Het heftigst is de scène waarin Romeo de laffe moord op zijn vrolijke makker Mercutio wrekt ('De dood van Tybalt': een flitsend, filmisch deeltje dat Mercutio's grappenmakerij en Romeo's achtervolging van de moordenaar Tybalt weergeeft.

Michiel Cleij

BIOGRAFIE

Het **Turkish National Youth Philharmonic Orchestra** werd in 2007 opgericht door dirigent Cem Mansur. De orkestleden, van 15 tot 22 jaar, zijn afkomstig van alle Turkse conservatoria. Sterpianist Murray Perahia was de eerste grote solist met wie het orkest samenwerkte, en werd gevolgd door onder meer violist Shlomo Mintz en cellist Natalia Gutman. Buitenlandse tournees brachten het orkest onder meer naar Wenen, Rome, Praag en Brussel. In Amsterdam en Den Haag vierde het orkest in 2012 uitgebreid de 400-jarige Nederlands-Turkse betrekkingen. Dirigent **Cem Mansur** werd opgeleid in Londen en in Los Angeles door onder anderen Leonard Bernstein. Hij maakt zich vooral sinds de pandemie sterk voor de verbindende maatschappelijke functie van muziek. Zijn orkestrepitities zijn vaak openbaar, hij geeft workshops en organiseert projecten die culturele integratie bevorderen. Zo smeedde hij nieuwe samenwerkingen tussen Griekse, Turkse en Armeense musici. Buiten Turkije dirigeerde hij orkesten in diverse Europese landen en Zuid-Afrika. Sinds zijn internationale doorbraak in 2016 is pianist **Daniel Ciobanu** actief op podia over de hele wereld, van Europa tot Zuid-Afrika en van Azië tot Noord- en Zuid-Amerika. Zijn eerste solo-cd, met werken van Prokofjev, Debussy, Liszt en Enescu, werd door de Duitse muziekers de hemel in geprezen: 'Bij Ciobanu wordt muziek een heuse ervaring. Deze intelligente en emotioneel gedreven pianist houdt je in een onontkoombare greep.' Tevens leidt Ciobanu het door hem opgerichte #SharpFestival, een tweejaarlijks evenement dat klassieke muziek combineert met jazz, dans, film en beeldende kunst.

SUMMARY

Hector Berlioz was a typical romantic, unhappy in love, and always striving for the unattainable. Shakespeare's tragic love story *Romeo and Juliet* inspired him to write a large-scale choral symphony. The music played today portrays Romeo in distress, in love with a girl from the 'wrong' family, who are celebrating not too far away... Sergey Rachmaninoff gave his all in the *Rhapsody on a Theme of Paganini* for piano and orchestra. At the centre is a sprightly melody from a violin piece by Paganini. Rachmaninoff makes it sound as if it were his own invention: alternately playful, stately, fierce and gentle, propelled forwards by an astonishing level of technical prowess on the piano. In *The Image of the Invisible*, Turkish composer Ege Gür remembers the 2023 earthquake that took the lives of thousands of his compatriots. The piece is also a warning that disasters will repeat themselves if those responsible look the other way and deny the danger. Although Sergey Prokofiev was certainly not a Romantic composer, his propensity for abrupt changes of mood served him well in his ballet music for *Romeo and Juliet*. His furious introduction of the rival Montague and Capulet families is a stark contrast with his loving portrait of Juliet and with the passionate but ominous music accompanying her meetings with Romeo. The highlight of the piece is Romeo's almost cartoonish duel with his arch-enemy Tybalt.

Translation: Anne Hodgkinson

EN VERDER...

ZOMERCONCERTEN LIVE!

Geniet nog even na van het concert tijdens ZomerConcerten Live! Met vanavond een ontmoeting in de Spiegelzaal met Cem Mansur (dirigent) en Daniel Ciobanu (piano). U bent van harte welkom.

QNTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

vr 16/08

20.00 uur
Grote Zaal

Symfonie nr. 8 van Dvořák en Pianoconcert nr. 22 van Mozart

De Zuid-Koreaanse pianist Yeol Eum Son krijgt wereldwijd lovende kritieken om haar virtuositeit en expressiviteit. Vanavond speelt ze Mozarts hemelse *Pianoconcert nr. 22*. Het Antwerp Symphony Orchestra onder leiding van Eduardo Strausser brengt ook Dvořáks uitbundige *Achtste symfonie*.

